

BEZBEDNOST BORACA ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI I POLITIČKI AMBIJENT U KOME DELUJU NAKON PROGLAŠENJA NEZAVISNOSTI KOSOVA

Nakon više godina neuspešnih pregovora između međunarodne zajednice, zvaničnih vlasti u Srbiji i predstavnika kosovskih Albanaca, 17. februara 2008. godine, Skupština Kosova proglasila je Deklaraciju o nezavisnosti. Istog dana, u Beogradu, zabeleženi su prvi slučajevi nasilja na beogradskim ulicama, kada je grupa od oko 300 uglavnom mladih ljudi, pripadnika određenih navijačkih grupa i klero-fašističkih i šovinističkih organizacija, potpomognuti izjavama dela političkih elita pre svega DSS-a, Nove Srbije i Srpske radikalne Stranke u vezi samoproглаšenjem, blokirali ulice Beograda, napadali policiju i kamenicama gađali Ambasadu Sjedinjenih Američkih Država i Slovenije, koja je tom prilikom delimično i demolirana.

Od tog momenta, započela je »organizovana« hajka i poziv na sve one koje drugačije misle u vezi sa statusnim položajem Kosova i situacijom sa kojom se Srbija suočila 17. februara, ali i pripadnike nacionalnih, etničkih, verskih političkih ali i drugih manjina, što se pre svega odnosi na onaj deo nevladinih organizacija koje za bave promocijom, zaštitom i unapređenjem ljudskih prava odnosno boracima za ljudska prava.

Tako je već 18. marta, Ministar za Kosovo i Metohiju u Vladi Republike Srbije Slobodan Samaržić izjavio, povodom paljenja policijskih punktova na administrativnoj granici sa Kosovom da je takvo ponašanje Srba severno od Ibra ... "legitimno. Možda nije lepo, ali jeste legitimno"... rekao je on, opravdavajući tom prilikom one koje su nasilje. Istog dana, povodom incidenata pred ambasadom SAD nasilje je opravdao i Ministar za infrastrukturu u Vladi Srbije Velimir Ilić. "Srpska mladost nije nas obrukala... Neki ih nazivaju huliganima, ne bi trebalo tako raditi, došli su da iskažu svoj revolt, sigurno su imali dobre namere", istakao je on, *konstatujući da ne može da se nazove nasiljem, ako se razbije neki prozor, niti da se skup nazove huliganskim.*

Deo aktuelne političke vlast u Srbiji i opozicije, politički analitičari bliski određenim političkim strankama, takozvani »nezavisni intelektualci«, tabloidi i »ozbiljni mediji«, skoro da su jednodušni ovih dana u oceni da pojedine nevladine organizacije – pre svega Human rights Defenders-i u prošlosti i danas bili i jesu »domaći izdajnici i strani plaćenici« koje »rade« na uništenju Srbije kao države, čime se manipuliše i stvara jasna podela u javnosti koja za posledicu ima diskriminaciju i nasilje prema ovim grupama, koje su danas, na žalost, usled ovakvog neodgovornog ponašanja političkih i drugih elita i bezbednosno ugroženi.

Ukoliko je u Miloševićevo vreme moglo da se polazi od pretpostavke da vlast javnošću manipuliše stranim plaćenicima i izdajnicima, jer u javnosti nije postojala sasvim jasna predstava o ulozi i značaju nevladinih organizacija (NVO), pre svega Human rights Defenders-ima zbog neke vrste nejasnog stereotipa o nevladinim organizacijama kao o nekoj modernoj tvorevini, veštački uvezanoj sa Zapada, nije racionalno da se ovaj stereotip i danas nameće vlast, koja umesto da napravi značajan

korak ka demokratizaciji i vrednostima civilnog društva, teško odriče svoje pozicije političkog monopola fizičke prinude, i koja uz podršku »kvazi« nacionalnih, klero-fašističkih i šovinističkih organizacija šire mržnju ali i nasilje prema human rights defendersima.

Ovu pojavu naročito beležimo nakon Mitinga »Kosovo je Srbija« koji je održan u Beogradu, u organizaciji najviših državnih organa – Vlade Srbije, Predsednika Republike i Narodne Skupštine, na kome su, pored Vojislava Koštunice u svojstvu predsednika Vlade i Tomislava Nikolića zamenika predsednika SRS u svojstvu predstavnika Narodne Skupštine Republike Srbije, govorili i čitav niz drugih »javnih ličnosti« i »kvaziintelektualanca«. Miting je na žalost završen velikim nasiljem na beogradskim ulicama, paljenjem ambasade Sjedinjenih Američkih Država i Hrvatske, razbijanjem ambasade Velike Britanije, Turske, kao i restorana MC Donalds, pljačkom i razbijanjem prodavnica sa stranom robom i dr. kao »reakcije« na priznanje Kosova kao nezavisne države od strane jednog broja stranih država.

Već na samom Mitingu, obraćajući se građanima, poznati režiser Emir Kusturica svojim govorom je ukazao građanima ko su domaći izdajnici koji su doprineli nezavisnosti Kosova. „Gde su večeras domaći miševi koji lažu za platu i govore da smo niko i ništa i koji za male pare tvrde da naše vrednosti nisu u temelju civilizacije, gde su oni koji se rugaju kosovskom mitu, a pretpostavljaju mu holivudski? Znam - u mišjim rupama su!“ misleći pri tom, na neke političke stranke, human rights defenders-e pa i pojedine medije.

Već 22. februara, upućene su telefonske pretnje zaposlenima u Komitetu pravnika za ljudska prava. Slučaj je prijavljen policiji nakon čega je jedan od inspektora izašao na lice mesta.

Na internet stranici Srpske radikalne stranke u okviru formumske diskusije "Demolirano sedište LDP-a", između ostalog, posetioci sajta izneli su i sledeće komentare:

"Veran Matić i one četiri babe (misli se na Natašu Kandić, Sonju Biserko, Biljanu Kovačević-Vučo i Borku Pavićević) treba da zapamte "nezavisnost" Kosova.

"Lepo svi motke u ruke i zmiju u glavu.... Motke govornjive pa svu stoku izdajničku napolje jedan po jedan...".

Sličnu diskusiju imali smo i na internet servisu Facebook, na kome grupa pod nazivom **„Proterajmo Natašu Kandić iz Srbije“**, reagujući na činjenicu da je Nataša Kandić, direktorka Fonda za humanitarno pravo prisustvovala 17. februara Skupštini Kosova na kojoj je proglašena nezavisnost, učesnici iznosili i sledeće stavove:

"Ženu definitivno treba proglasiti za državnog neprijatelja, takođe i one dve preostale kučke (misli se na Biljanu Kovačević Vučo i Sonju Biserko iz Komiteta pravnika za ljudska prava i Helsinškog odbora u Srbiji) . Tako da bi trebalo veštice spaliti javno, mislim da bi hajka na veštice mogla početi!!!!

A šta cemo sa preostala dva skota, onom Biserko i Vučo? Da se ja pitam, malo benzina i jedna sibica resavaju problem!!! Taj trio fantastiko ce i ovako pre ili kasnije goreti u paklu!!!"

Ovakve internet rasprave ne predstavljaju običan govor mržnje već istovremeno i otvoren poziv na nasilje prema Nataši Kandić i predstavnicima drugih nevladinih organizacija koje se bave ljudskim pravima"

Sličnu internet diskusiju na istom servisu imali smo i u okviru grupe **"Zapalimo B 92"**. Opis grupe: Najgora izdajnička televizija u Srbiji, na celu sa americkim djubretom Veranom Matićem! Grupa koja okuplja sve antisrbe kao sto su Ceda Jovanovic, Natasa Kandic, Sonja Biserko i drugi... Evo i nekih od komentara:

... "pozdravlja te Kandička i Pavićevićka i ostale belosvetske babetine. Na žalost, u ovoj jadnoj Srbiji nemamo ni jedan jedini srpski kanal!!".

"Plamen, plamen, plamen i ogarnj! Ali umereno, fino, kulturno, učtivo, zapaljivo...".

Kampanja protiv neistomišljenika, pre svega određenih političkih stranaka, boraca za ljudska prava i pojedinih medija nastavlja Ministar za infrastrukturu u Vladi Republike Srbije 27. februara 2008. godine. U svojoj izjavi, objavljenoj na više elektronskih i štampanih medija Ilić, na novinarsko pitanje da li su ljudi koji misle drugačije od vlasti bezbedni u Srbiji Ilić je izjavio da ... "ne možemo da branimo ljude koji idu i vode akciju da Kosovo nije naše da ih ne pretuče neko ko je došao sa Kosova". Povodom optužbi da je svojim ranijim izjavama podržao nasilje, Ilić je rekao da su "oni organizovali nasilje" kad su videli koliko je naroda došlo na mirni miting. I napad na novinare, naveo je Ilić, bio je deo scenarija i to je bilo režirano spolja da bi se navukla mržnja na one koji brane dostojanstvo Srbije.

Na ovakve Ilićeve izjave, regovale su saopštenjem 44 nevladine organizacije 28.02.2008 u kome se između ostalog kaže: Četrdeset i četiri nevladine organizacije oštro osuđuju poslednju u nizu izjava ministra za infrastrukturu Velimira Ilića koja prevazilazi sve do sada date izjave, zato što predstavlja direktno i otvoreno podsticanje i pozivanje na nasilje prema političkim neistomišljenicima, pre svega prema parlamentarnoj stranci Liberalno demokratskoj partiji. U svojoj izjavi od 27. februara 2008. godine, ministar Ilić je naveo da vlast ne može da brani ljude „koji idu i vode akciju da Kosovo nije naše da ih ne pretuče neko ko je došao sa Kosova“, čime je pozvao na obračun sa pojedincima koji imaju drugačije stavove.

Naglašavamo da se nikada, u istoriji Srbije, nije dogodilo ovakvo direktno pozivanje na nasilje prema neistomišljenicima od strane predstavnika vlasti. Čak ni za vreme vladavine Slobodana Miloševića nisu postojali otvoreni pozivi na ubistvo i nasilje, kakvi ovih dana dolaze od strane ministara u vladi Srbije.

Četrdeset i četiri nevladine organizacije zahtevaju od javnog tužioca da pokrene postupak protiv Velimira Ilića i ispita odgovornost vlade Republike Srbije i pozadinu napada. Takođe, zahtevamo od predsednika Republike Srbije da reaguje i zauzme jasan stav u odnosu na pozive na nasilje koji su u poslednjim nedeljama sve učestaliji.

Ovo pismo upućeno je relevantnim međunarodnim i evropskim organizacijama, kao i ambasadama u Srbiji."

Istog dana, nekada popularni srpski roker, Borislav Đorđević, poznat u javnosti po svojim ekstremnim stavovima, u svojoj kolumni u dnevnom listu "Politika" pod nazivom "Lančana reakcija" između ostalog ukazuje: "Ono malo izdajničkih restlova koje su kupili parama ili obećanjima zavuklo se u mišje rupe (u svakom žitu ima kukolja). Prodane duše mogu da mi".

Napadi na borbe za ljudska prava se nastavljaju i u ovoj nedelji. Tako je direktor i glavni urednik jednog od najčitanijih dnevnih novina u Srbiji – “Večernjim novostima”, Manojlo – Manjo Vukotić u svom autorskom tekstu “Most iznad ponora” između ostalog piše: ...“Ne podrazumeva, kao što razni gmizavci palacaju svojim plaćeničkim jezicima, da time što branimo Kosovo prizivamo rat i navojamo za novu izolaciju. ... Kakvu su kuknjavu digli “dušebrižnici” zbog loljave stakala”. A ti “dušebrižnici” “evropejci”, **nevladinci**, “strukovnjaci” ne vide, ni dan-danas, velelepne beogradske zgrade, koju stotinu metara dalje od tih “zapaljenih” ambasada, kako zijape njihovi betonski i kameni skeleti jer su 1999. prohujale bombe, slate iz aviona i sa brodova država tih istih “zapaljenih” ambasada”.

U Srbiji nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, još više je eskalirala lazna patriotska homnogenizacija. Od stabilne i demokratske vlade, na kojoj su insistirale pre svega zemlje EU, ali i USA, ostala je samo stabilnost moci Vojislava Kostunice i popustljivost i ambivalencija Borisa Tadića, koji se na neki način utrkuju u dodvoravanju najekstremnijem delu desnog i nacionalistickog birackog tela. Može se slobodno reci da je demokratija u Srbiji ukinuta stavljanjem Kosova na pijedestal nedodirljive legende, tako da je ova iracionalna atmosfera onemogućila svaku racionalnu diskusiju i reakciju na temu evropskih integracija, ljudskih prava i Kosova. U Srbiji je danas legitimno samo dominantno politicko mišljenje radikala i Vojislava Kostunice o kosovkom pitanju, i sve ostalo je ne drukciji politicki stav nego izdaja. U Srbiji danas postoje samo samoproglašeni patriote i izdajnici, kao i uplaseno i dezorijentisano civilno društvo, koje je bilo forsirano od strane međunarodne zajednice da partnershipuje i servisira tzv. stabilnu i demokratsku vladu.

U takvoj situaciji bezbednost boraca za ljudska prava, u atmosferi osвете, linča i prebacivanja za izdajništvo je veoma teska. U atmosferi ekstremnog nasilja verbalne pa čak i fizičke pretnje prema Human rights defendersima se nastavlja, i čine se da je samo pitanje vremena kada će se poziv na mržnju pretvoriti u zločine i nasilje iz mržnje prema jednom delu nevladinog sektora javnog obeleženog kao “izdajnici” i “strani plaćenici”.

Iako još uvek situacija u pogledu napuštanja zemlje nije eskalirala, ni ta mogućnost nije isključena. Kao prvi korak za bezbednost boraca za ljudska prava bi trebalo da bude izdavanje viza u dužem trajanju članovima organizacija koje su ugrozene.

